

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2022/495

ze dne 25. března 2022

týkající se monitorování přítomnosti furanu a alkylfuranů v potravinách

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Furan a alkylfurany, které zahrnují methylfurany jako 2-methylfuran, 3-methylfuran a 2,5-dimethylfuran, jsou kontaminující látky vznikající v potravinách při jejich tepelném zpracování.
- (2) Vědecká komise pro kontaminující látky v potravinovém řetězci při Evropském úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) přijala v roce 2017 vědecké stanovisko ohledně rizik, jež přítomnost furanu a methylfuranů v potravinách představuje pro veřejné zdraví⁽¹⁾. Dospěla v něm k závěru, že stávající úrovně expozice furanu představují zdravotní riziko. Pokud jde o methylfurany, stanovisko obsahovalo závěr, že mohou výrazně přispívat k celkové expozici furanu a alkylfuranům, a zvyšují proto zdravotní riziko. Jelikož však o přítomnosti methylfuranů v potravinách není k dispozici dostatek údajů, doporučil úřad EFSA, aby byly v této oblasti shromážděny další údaje. Bylo zjištěno, že furan a alkylfurany se vyskytují zejména v kávě, konzervované dětské výživě, instantních polévkách, bramborových lupíncích, ovocných šťávách, snídaňových cereáliích, sušenkách, krekrech a křupavém chlebu.
- (3) Látky 2-methylfuran a 3-methylfuran lze spolehlivě kvantifikovat pomocí metod analýzy, jež jsou v současnosti k dispozici, avšak pro spolehlivou analýzu 2,5-dimethylfuranu je zapotřebí na těchto metodách dále pracovat. Pokud to však použitá metoda analýzy umožňuje, bylo by vhodné analýzu a kvantifikaci 2,5-dimethylfuranu provádět a tyto údaje oznamovat.
- (4) Ve vědecké literatuře se navíc v poslední době poukazovalo na skutečnost, že v potravinách jsou přítomny jiné kontaminující látky příbuzné alkylfuranům než methylfurany, např. 2-pentylfuran a 2-ethylfuran. Proto by bylo namísto provádět analýzu a kvantifikaci těchto dalších alkylfuranů (jiných než methylfurany), bude-li metoda analýzy pro tento účel spolehlivá.
- (5) Výsledky monitorování přítomnosti furanu a alkylfuranů musí být spolehlivé a srovnatelné. Je proto vhodné stanovit pokyny pro odběr vzorků a pracovní charakteristiky analýzy.
- (6) Úřad EFSA je Evropskou komisí pověřen, aby shromažďoval veškeré dostupné údaje o výskytu chemických kontaminujících látek v potravinách a krmivech. Tyto údaje jsou využívány ve vědeckých stanoviscích a zprávách úřadu EFSA týkajících se kontaminujících látek v potravinách a krmivech.
- (7) Proto je vhodné doporučit, aby byla monitorována přítomnost furanu a alkylfuranů v potravinách a tyto údaje byly oznamovány úřadu EFSA,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. Členské státy by měly s aktivním zapojením provozovatelů potravinářských podniků monitorovat přítomnost furanu, 2-methylfuranu a 3-methylfuranu v potravinách, zejména v kávě, konzervované dětské výživě (včetně dětské výživy v nádobkách, tubách a kapsičkách), instantních polévkách, bramborových lupíncích, ovocných šťávách, snídaňových cereáliích, sušenkách, krekrech a křupavém chlebu.

⁽¹⁾ EFSA CONTAM Panel (Vědecká komise pro kontaminující látky v potravinovém řetězci při úřadu EFSA), Scientific opinion on the risks for public health related to the presence of furan and methylfurans in food. EFSA Journal 2017;15(10):5005, 142 s. <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.5005>

2. Pro zajištění reprezentativnosti vzorků by se členské státy měly řídit postupy odběru vzorků stanovenými v části B přílohy nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ⁽²⁾. Provozovatelé potravinářských podniků by měli rovněž uplatňovat tento postup odběru vzorků či rovnocenný postup, a zajistit tak, že vzorek bude reprezentativní.
3. Pro analýzu furanu, 2-methylfuranu a 3-methylfuranu v kávě a konzervované dětské výživě by členské státy a provozovatelé potravinářských podniků měli použít metodu, jež splňuje tyto charakteristiky:

Ukazatel	Charakteristika
Specifičnost	Bez matricových nebo spektrálních interferencí
Terénní slepé vzorky	Méně než mez detekce (LOD)
Opakovatelnost (RSDr)	0,66krát RSDR, jak je odvozeno z (upravené) Horwitzovy rovnice
Reprodukovatelnost (RSDR)	Jak je odvozeno z (upravené) Horwitzovy rovnice
Výtěžnost	80–110 %
Mez detekce (LOD)	Tři desetiny LOQ
Mez kvantifikace (LOQ)	U kávy: ne více než 20 µg/kg U konzervované dětské výživy: 5 µg/kg

Pro analýzu furanu v jiných potravinách než v kávě a konzervované dětské výživě by členské státy a provozovatelé potravinářských podniků měli použít metodu, jež splňuje uvedené charakteristiky, a mez kvantifikace (LOQ) by neměla být vyšší než 5 µg/kg.

Pro analýzu 2-methylfuranu a 3-methylfuranu v jiných potravinách než v kávě a konzervované dětské výživě by laboratoře měly mít zavedeny postupy řízení kvality s cílem zajistit spolehlivost výsledků analýzy, v jejichž rámci by LOQ neměla být vyšší než 5 µg/kg.

4. Umožňuje-li použitá metoda analýzy stanovení obsahu jiných alkylfuranů než 2-methylfuranu a 3-methylfuranu, členské státy a provozovatelé potravinářských podniků by měli stanovení obsahu těchto alkylfuranů provádět.
5. Členské státy a provozovatelé potravinářských podniků by měli výsledky monitorování poskytnout úřadu EFSA do 30. června každého roku v souladu s požadavky uvedenými v pokynech EFSA týkajících se standardního popisu vzorku (SSD) u potravin a krmiv a s dalšími specifickými požadavky na podávání zpráv ⁽³⁾.

V Bruselu dne 25. března 2022.

Za Komisi
Stella KYRIAKIDES
členka Komise

⁽²⁾ Nařízení Komise (ES) č. 333/2007 ze dne 28. března 2007, kterým se stanoví metody odběru vzorků a metody analýzy pro úřední kontrolu obsahu olova, kadmia, rtuti, anorganického cínu, 3-MCPD a benzo[a]pyrenu v potravinách (Úř. věst. L 88, 29.3.2007, s. 29).

⁽³⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>